

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-09-03 Nr. 429-200
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė Būsto draudimo sutartį (draudimo liudijimas TIA Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Būsto draudimo taisyklių Nr. 067¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu ir draudimo variantu „Maksimalus“ buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su gyvenamuoju namu, esančiu adresu: (*duomenys neskelbtini*), taip pat apdraustas namų turtas ir civilinė atsakomybė. Draudimo laikotarpis – nuo 2025 m. vasario 13 d. iki 2026 m. vasario 12 d.

2025 m. balandžio 6 d. pareiškėja pateikė pranešimą draudikui apie apdraustam turtui padarytą žalą, nurodydama: „Virtuvinio stalo stalviršio paviršiuje „iššoko“ pūslė. Priežastis neaiški, skysčių ant stalo nebuvo. Stalviršis pirktas IKEA. Pirkimo dokumento nėra, turiu tik banko išrašą². Priedu stalviršio informaciją bei nuorodą: Stalviršio dydis: 180 x 90cm, dvipusis medienos laminavimas. Specialus užsakymas“ (toliau – Įvykis). Kartu su pranešimu pareiškėja pateikė draudikui stalo sugadinimų nuotraukas. Gavęs pranešimą, draudikas pradėjo žalos administravimo procedūrą.

2025 m. balandžio 10 d. pareiškėja patikslino Įvykio aplinkybes, nurodydama, kad naktį langas buvo praviras, smarkiai lijo, todėl, pasak pareiškėjos, tikėtina, kad taip ant stalviršio pateko vandens ir tai yra Įvykį nulėmusi priežastis.

2025 m. balandžio 11 d. pareiškėja darsk patikslino Įvykio aplinkybes, nurodydama, kad šeimos narys naktį paliko šlapią stiklinę su vandeniu ant stalo toje pačioje vietoje, kur ryte buvo pastebėtas stalviršio iškilimas, ir tai yra galima Įvykį nulėmusi priežastis.

2025 m. balandžio 11 d. draudikas pareiškėją informavo, kad Įvykis laikomas nedraudžiamuoju. Draudikas paaiškino, kad iš pateiktų duomenų nustatyta, jog jokių išorinio poveikio veiksnių, galėjusių nulemti Įvykį, neužfiksuota, o įdaužų, kurios galėjo atsirasti nukritus sunkiam daiktui, taip pat nebuvo. Kadangi stalas yra toliau nuo lango, lietaus vanduo negalėjo patekti ant stalo paviršiaus. Pareiškėjos pateiktose nuotraukose, kuriose užfiksuota padėtis po Įvykio, vandens ar drėgmės požymių ant stalo nematyti. Atsižvelgdamas į tai, draudikas laikė, kad joks Draudimo sutartyje aptartas įvykis, galėjęs nulemti stalo sugadinimus, neįvyko. Draudikas taip pat nurodė, kad Įvykis atitinka Taisyklių A.IV dalies 1.12 papunktyje nustatyto nedraudžiamą įvykio sąlygas: žala kilo dėl mechaninio gedimo (lūžimo), įvykusio draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu daiktą naudojant pagal tiesioginę paskirtį ir (arba) nesant išorinių poveikio veiksnių.

Nesutikdama su sprendimu, draudikui pateiktoje pretenzijoje ir kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja kėlė reikalavimą draudikui Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką. Pasak pareiškėjos, Įvykis yra vienkartinio pobūdžio, įvykęs netikėtai dėl ant stalo paliktos šlapios stiklinės. Nuotraukose drėgmės požymių nesimato, nes per naktį ji galėjo išgaruoti. Pareiškėja nurodė mananti, kad gaminiui suteikiama garantija nepanaikina turtui taikomos draudimo apsaugos. Taip pat pareiškėja nurodė nesutinkanti su draudiko teiginiais,

¹ 2021 m. kovo 30 d. redakcija galioja nuo 2021 m. balandžio 16 d.

² Iš byloje esančios mokėjimo pavedimo kopijos matyti, kad už stalą mokėjimas atliktas 2024 m. sausio 23 d.

kad įvykį galėjo nulemti stalo gamybos brokas. Pareiškėjos teigimu, draudikas tinkamai nepagrindė savo atsisakymo mokėti draudimo išmoką.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Draudikas palaikė savo sprendime ir atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodytą poziciją ir argumentus. Draudikas paaiškino, kad, net ir pasirinkus maksimalų draudimo variantą, draudimo sutarčiai galioja Taisyklių nuostatos, apibrėžiančios tuos atvejus, nuostolius, kurių draudikas neatlygina, bei rizikas, už kurias draudikas nėra atsakingas draudimo sutarties prasme. Tokie atvejai nustatyti ir aiškiai įvardyti tiek Taisyklių A. IV dalies 1.1–1.12 papunkčių lentelių antrajame stulpelyje, tiek Taisyklių A. IV dalies 4 punkte.

Draudikas nurodė ištyręs visas pareiškėjos pateiktas galimų įvykio priežasčių versijas. Draudiko teigimu, labiausiai tikėtina, kad įvykio aplinkybės atitinka pirminiame pareiškėjos pranešime nurodytąsias, t. y. įvykis kilo dėl gamybos broko. Įvykis pripažintas nedraudžiamuoju, nes, pasak draudiko, įvykio aplinkybės neatitinka jokio Draudimo sutartyje numatyto draudžiamąjo įvykio aplinkybių ir priešingai – atitinka šių Taisyklėse nurodytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas: i) Taisyklių A. IV dalies 1.12 papunktį, numatantį, kad nedraudžiamuoju įvykiu laikoma (neatlyginami nuostoliai) žala dėl mechaninio gedimo (lūžimo), įvykusio draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu daiktą naudojant pagal tiesioginę paskirtį ir (arba) nesant išorinių poveikio veiksnių; ii) Taisyklių A. IV dalies 4.1 ir 4.16 papunkčius, pagal kuriuos papildomai, be neatlyginamų nuostolių, įvardytų Taisyklių A. IV dalies 1 punkte, draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas šiomis aplinkybėmis (nedraudžiamieji įvykiai): dėl testinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staiga ir netikėto) įvykio ar proceso (4.1 papunktis) ar dėl klaidų ir trūkumų, už kuriuos pagal garantiją arba įstatymuose nustatyta tvarka atsako gamintojas, rangovas, tiekėjas, pardavėjas, montavimo darbus atliekanti įmonė, garantinę ar techninę priežiūrą vykdanči įmonė (4.16 papunktis).

Draudikas pabrėžė, kad kasdien administruoja įvairias draudėjų registruotas žalas, todėl, įvertinęs įvykio aplinkybes, sprendimą priėmė kaip savo srities profesionalas, remdamasis savo ekspertų turimomis specialiomis žiniomis ir realia darbine profesine praktika.

Draudikas atsiliepime pabrėžė, kad neturi pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo dėl įvykio mokėti draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio pareiškėjos patirtus nuostolius, pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal šalių sudarytos Draudimo sutarties sąlygas draudikas pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pripažino įvykį nedraudžiamuoju.

CK 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo,

protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį⁴. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis)⁵.

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką⁶. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos mokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjo įvykio atveju⁷. Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką⁸.

Vertinant įvykio požymius Draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad Draudimo sutartyje nurodyta, jog pastatas ir namų turtas buvo apdrausti draudimo variantu „Maksimalus“. Draudimo liudijime nurodyta, kad šiuo draudimo variantu ir šalių sudarytos Draudimo sutarties pagrindu teikiama plačiausios apimties draudimo apsauga, taip pat draudžiama nuo nurodytų konkrečių rizikų⁹.

Taisyklių A. IV dalies 1.12 papunktyje nustatyta, kad plačiausios apsaugos draudimo apsauga apima bet kokius apdrausto turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, staiga ir netikėtai įvykusius draudimo apsaugos galiojimo metu, išskyrus nedraudžiamuosius įvykius, nurodytus Taisyklių A. IV dalies 1.1–1.12 papunkčiuose ir bendrą nedraudžiamųjų įvykių sąrašą (Taisyklių A. IV dalies 4 punktą).

Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktas įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis ar yra kiti išmokos nemokėjimo pagrindai, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad pareiškėja pranešė draudikui apie pastebėtą stalo paviršiaus defektą. Pirminiame pranešime pareiškėja nurodė, kad įvykio priežastys neaiškios, skysčių ant stalo nebuvo. Vėliau pareiškėja tikslino įvykio aplinkybes, nurodydama, kad įvykį nulėmė pro langą patekęs vanduo (pasak pareiškėjos, naktį, prieš pastebint stalo defektą, lijo), dar vėliau – kad įvykį nulėmė ant stalo palikta šlapią stiklinė.

Ginčas tarp šalių kilo tuomet, kai draudikas nusprendė įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, nurodydamas, kad įvykio aplinkybės neatitinka jokio Draudimo sutartyje numatyto draudžiamąjo įvykio aplinkybių ir priešingai – atitinka Taisyklių A. IV dalies 1.12, 4.1 ir 4.16

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-316/2013.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009.

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

⁹ Įskaitant ugnį, gamtines jėgas, vandenį, vagystę ir piktavališką pastato sugadinimą dėl trečiųjų asmenų veiksmų, transporto priemonės atsitrekinimą, stiklo dūžį, turto sugadinimą arba sunaikinimą dėl elektros įtampos svyravimų ar viršįtampių, savaiminį medžio užvirtimą, šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimus, elektros variklių gedimus, papildomas išlaidas draudimo vietai po draudžiamąjo įvykio sutvarkyti, sutartinių įsipareigojimų, susijusių su įkeistu turtu, vykdymo išlaidas, gyvenamosios vietos nuomos išlaidas, skubią pagalbą namuose.

papunkčiuose nurodytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

Sutiktina su draudiko pozicija, kad, net ir pareiškėjai pasirinkus draudimo variantą „Maksimalus“, Draudimo sutarčiai galioja Taisyklių nuostatos, apibrėžiančios tuos atvejus, nuostolius, kurių draudikas neatlygina, bei rizikos, už kurias draudikas nėra atsakingas Draudimo sutarties prasme. Todėl, Lietuvos banko vertinimu, svarbu nustatyti, ar draudikas tinkamai įvertino pareiškėjos nurodytas įvykio aplinkybes ir ar pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pripažino įvykį nedraudžiamuoju.

Draudikas atsiliepime pabrėžė, kad išsamiai tyrė visas pareiškėjos nurodytas galimas įvykio priežastis. Pažymėtina, kad žalos administravimo metu pareiškėja nurodė net kelias skirtingas ir tarpusavyje prieštaringas galimas įvykio priežastis.

Iš pradžių pareiškėja nurodė, kad įvykio priežastis yra neaiški, skysčių ant stalo nebuvo. Vėliau, pareiškėjai nurodžius, kad įvykį galėjo nulėmti lietus, pro langą patekęs ant stalo paviršiaus, draudikas, siekdamas tinkamai ištirti įvykio aplinkybes, patikrino Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos skelbiamus archyvinius duomenis ir nustatė, kad naktį prieš įvykį (naktį iš 2025 m. balandžio 5 d. į balandžio 6 d.) artimiausioje pareiškėjos apdraustam turtui (*duomenys neskelbtini*) meteorologijos stotyje lietus nebuvo užfiksuotas (kritulių kiekis 0,0 mm)¹⁰. Be to, draudikas teigia nustatęs, kad stalas yra toliau nuo lango, todėl lietaus patekimas nėra tikėtinas. Pareiškėja jokių objektyvių įrodymų, kad prieš įvykį lijo ir įvykis kilo dėl lietaus, nepateikė.

Pažymėtina, kad civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendžiama remiantis vadinamąja tikėtinumo taisykle (tikimybių pusiausvyros principu). Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą nurodyta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką – nenustatyta, kad išvadą apie tam tikrų faktų buvimą galima daryti tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonų; išvadą apie faktų buvimą civiliniame procese galima daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimo išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus¹¹.

Taigi, pagal pateiktus įrodymus, vertintina, kad draudikas surinktais duomenimis paneigė vėliau pareiškėjos iškeltą versiją, jog stalo defektas galėjo atsirasti dėl pro langą patekusio lietaus.

Dar vėliau pareiškėja draudikui nurodė naują versiją dėl įvykio aplinkybių. Pareiškėja teigė, kad įvykį nulėmė ne pro langą ant stalo patekęs lietus, o per naktį ant stalo stovėjusi šlapia stiklinė. Iš byloje esančio draudiko ir pareiškėjos susirašinėjimo matyti, kad pareiškėja naujas įvykio aplinkybes dėl ant stalo paliktos stiklinės nurodė tik po pokalbio telefonu su draudiko atstovu, kai pareiškėja sužinojo apie draudiko priimtą sprendimą atsisakyti mokėti pareiškėjai draudimo išmoką¹².

Pareiškėjai pateikus naujus, anksčiau neminėtus duomenis, kad įvykį nulėmė ant stalo palikta šlapia stiklinė, draudikas surinko informaciją apie konkretų pareiškėjos nurodytą stalo modelį ir jo savybes. Remiantis pardavėjos IKEA skelbiama informacija apie gaminį¹³, pareiškėjai priklausančias stalias yra ypač atsparus aplinkos poveikiui, taip pat ir drėgmei. Atsižvelgdamas į tai, draudikas sprendė, kad šlapia stiklinė negalėtų sugeneruoti tiek drėgmės, kad reikšmingai paveiktų tokio stalo paviršių. Draudikas taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad, net jei defektas būtų atsiradęs dėl šlapios stiklinės, stovinčios ant stalo, stalo defektas būtų žiedo formos, o ne pailgas ir tiesus, koks yra užfiksuotas pareiškėjos pateiktose nuotraukose. Be to, pirminiame pareiškėjos pranešime nei drėgmės poveikis, nei palikta ant stalo stiklinė nebuvo minimi, nuotraukose minėtos aplinkybės taip pat nėra užfiksuotos. Pareiškėja nepateikė jokių objektyvių įrodymų, kad įvykį sukėlė tik vėliau kaip nauja aplinkybė nurodyta šlapia stiklinė. Įvertinus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad jais remdamasis draudikas pagrįstai sprendė, jog ant stalo stovėjusi šlapia stiklinė šiuo atveju negalėjo būti įvykį nulėmusia priežastimi.

Draudikas taip pat nurodė, kad jokių objektyvių duomenų, kad, pavyzdžiui, defektą galėjo sukelti nukritęs ant stalo sunkus daiktas ar kitas staigus ir netikėtas įvykis, pareiškėja nepateikė.

Pažymėtina, kad draudikas, administruodamas žalą, vertina konkretų įvykį, t. y.

¹⁰ Patvirtina byloje esantys įrodymai.

¹¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009 ir kt.

¹² Iš byloje esančių dokumentų matyti, kad 2025 m. balandžio 15 d. draudikas pareiškėjai rašė: „Laba diena, ačiū už patikslinimą, kurį pateikėte jau po pokalbio ir priimto sprendimo.“

¹³ Patvirtina byloje esantys įrodymai.

konkrečias aplinkybes, apie kurias informuoja galimai žalą patyręs asmuo. Šiuo atveju, įvertinęs pareiškėjos nurodytas aplinkybes (kurios keitėsi) ir surinktus duomenis, draudikas nenustatė, kad žala kilo dėl konkretaus įvykio, kuris atitiktų Taisyklėse nustatytas draudžiamojo įvykio sąlygas.

Iš bylos duomenų matyti, kad, tiriant įvykio aplinkybes ir nesant įrodymų, patvirtinančių vėliau po įvykio pareiškėjos nurodytas versijas dėl galimo lietaus ar šlapios stiklinės poveikio stalo paviršiui, kaip labiausiai tikėtinas įvykio aplinkybes draudikas pripažino tas, kurias pareiškėja nurodė pirminiame pranešime: „Priežastis neaiški, skysčių ant stalo nebuvo.“

Draudiko teigimu, įvertinus visą surinktą informaciją, labiausiai tikėtinos stalviršio defekto priežastys – gamintojo brokas bei kasdienis stalo naudojimas.

Remdamasis pardavėjos IKEA skelbiama informacija apie gaminį, draudikas nustatė, kad pareiškėjos stolas¹⁴ yra padengtas storu ąžuolo lukštu, impregnuotas kietojo vaško alyva, todėl yra toks tvirtas ir atsparus, kad gali būti šveičiamas net švitrinu popieriumi ar specialia priemone. Pardavėja IKEA taip pat skelbia, kad stalui suteikiama 25 metų garantija.

Draudikas pabrėžė, kad, jei, nepaisant šių gamintojo nurodomų savybių, stalviršyje atsirado defektas („pūslė“), darytina išvada, jog stolas neatitinka techninės charakteristikos arba defektas yra susijęs su iš esmės nekokybišku stalviršiu, jau gamybos etape turėjusiu kokių nors įmušimų ir (ar) kokybės defektų, arba su tuo, kad stolas „neatlaikė“ kasdienio (ilgalaikio) naudojimo ir virtuvėje esančių drėgmės bei temperatūros pokyčių.

Pasisakydamas dėl pareiškėjos nurodytos aplinkybės, kad gamintojo garantija negali paneigti netikėto įvykio galimybes, draudikas pabrėžė, kad, sudarydamos Draudimo sutartį, šalys susitarė, jog draudikas neatsako dėl klaidų ir trūkumų, už kuriuos pagal garantiją arba įstatymuose nustatyta tvarka atsako gamintojas, rangovas, tiekėjas, pardavėjas, montavimo darbus atliekanti įmonė, garantinę ar techninę priežiūrą vykdanči įmonė (Taisyklių A. IV dalies 4.16 papunktis), todėl aplinkybės dėl gamintojo deklaruojamų stalo savybių ir suteikiamos garantijos šiuo atveju yra itin reikšmingos.

Įvertinus bylos duomenis ir draudiko paaiškinimus, sutiktina su draudiko pozicija, kad tokios įvykio aplinkybės iš esmės atitinka Taisyklių A. IV dalies 4.1 ir 4.16 papunkčiuose įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas: draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas šiomis aplinkybėmis (nedraudžiamieji įvykiai): dėl tęstinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staiga ir netikėto) įvykio ar proceso (4.1 papunktis) ar dėl klaidų ir trūkumų, už kuriuos pagal garantiją arba įstatymuose nustatyta tvarka atsako gamintojas, rangovas, tiekėjas, pardavėjas, montavimo darbus atliekanti įmonė, garantinę ar techninę priežiūrą vykdanči įmonė (4.16 papunktis).

Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai ir byloje esantys duomenys pagrindžia, kad draudikas dėjo reikiamas pastangas tinkamai ištirti įvykį ir nustatyti įvykio priežastis. Nors pareiškėja iš pradžių nenurodė jokios aiškos įvykio priežasties, o vėliau nurodė kelias skirtingas versijas su naujomis aplinkybėmis, nepateikdama jas pagrindžiančių įrodymų, draudikas visas nurodytas versijas tyrė, rinko tam reikalingus duomenis.

Darytina išvada, kad, remdamasis pareiškėjos pateiktais ir paties surinktais duomenimis, draudikas pagrindė savo poziciją, kad šiuo atveju labiausiai tikėtina, jog įvykį nulėmė būtent gamybos brokas ir (arba) tęstiniai, ilgalaikiai procesai, kasdien naudojant daiktą, o ne konkretus staigus ir netikėtas įvykis, kuris laikomas draudžiamuoju pagal Taisykles.

Dėmesys atkreiptinas į tai, kad teisės aktai įpareigoja draudiką tinkamai ištirti įvykio aplinkybes, o tai yra ir įpareigojimas draudikui, kad jo darbuotojai būtų aukštos kvalifikacijos ir turintys ekspertinių žinių skirtingose srityse. Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai, pagrįsti kasdiene praktika bei specialiomis draudiko darbuotojų žiniomis bei surinkta informacija, šiuo konkrečiu atveju yra pakankami įrodymai, kurie tinkamai pagrindžia draudiko poziciją, todėl pareiškėjos įrodymais nepagrįsti teiginiai, kad įvykio priežastis nebuvo tinkamai ištirta, atmetini.

Kaip minėta, draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, kai įvykis pagal Draudimo sutartį atitinka draudžiamojo įvykio sąlygas ir neatitinka nedraudžiamųjų įvykių sąlygų. Nustačius, kad įvykis yra nedraudžiamasis, draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma bei Draudimo sutarties šalių sutartomis sąlygomis, pareiškėjos reikalavimas atlyginti dėl įvykio patirtą žalą, išmokant draudimo išmoką, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

¹⁴ Pareiškėjos pateiktais duomenimis, pirktas 2024 m.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis